

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W PLACÓWCE RODZINNEJ **przy ul. Juliusza Słowackiego 75 w Warszawie**

Stosując standardy ochrony małoletnich istotne jest uwzględnianie potrzeb dzieci niepełnosprawnych i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, procedury należy dostosowywać do wymagań i indywidualnej sytuacji każdego dziecka.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;

1. Komunikacja

- Należy pamiętać o prostym przekazie, dostosowanym do potrzeb dziecka.
- Komunikować się z pełnym zaangażowaniem, być emocjonalnie obecną/ym i dostępną/ym “tu i teraz”.
- Staraj się zachowywać spokojny i ciepły ton głosu.
- Utrzymuj kontakt wzrokowy z dzieckiem.
- Upewnij dziecko, że jesteś zainteresowana/y tym, co ma do powiedzenia i że jest ono dla Ciebie ważne.
- Rozmawiając z dzieckiem zapewnij je o tym, że jesteś razem z nim, będziesz mu towarzyszyć i przechodzić wspólnie nawet przez trudne doświadczenia, szukać wspólnie rozwiązań i dawać wsparcie.
- Nie oceniaj dziecka i dołóż uważności, aby nie czuło się oceniane. Zamiast krytyki wybieraj opis sytuacji i zachowania.
- Bądź otwarta/y na kompromisy i negocjacje z dzieckiem.
- Zapewnij dziecko o tym, że może Ci zaufać i że może Ci powierzyć nawet trudne doświadczenia. Jednocześnie nigdy nie obiecuj dziecku, że dochowasz tajemnic i sekretów, jeśli będą się wiązały z zagrożeniem jego życia, zdrowia lub bezpieczeństwa - w takiej sytuacji będziesz musiał/a przekazać tę informację odpowiednim instytucjom, ale zapewnij dziecko, że wcześniej je o tym poinformujesz i nie będziesz działać za jego plecami.
- Pamiętaj, aby podążać za prawdą i szukać przyczyn trudnych zachowań dziecka (jaka potrzeba stoi za zachowaniem?) zamiast koncentrować się na objawach.
- Staraj się unikać komunikatu “nie” i jak najczęściej zastępować go komunikatem “tak” lub szukać do tego okazji (np. zamiast mówić “nie możesz zjeść teraz lodów” powiedz “tak, możesz zjeść lody po kolacji”).
- Oddawaj głos dzieciom: “Co o tym myślisz?”, “Czemu tak uważasz?”, “Jak to widzisz?”.
- Mów dzieciom zawsze prawdę adekwatnie do ich wieku i możliwości poznawczych.
- Dotrzymuj słowa i obietnic, jeśli je składasz.
- Pamiętaj, że czasem najcenniejszą formą komunikacji z dzieckiem jest komunikacja przez zabawę i gry.

2. Postępowanie w przypadku zachowania trudnego/agresywnego u dziecka

- Daj jasny komunikat dotyczący granic innych dzieci i własnych granic.
- Nazwij emocje dziecka, pomóż mu zrozumieć, co się z nim dzieje.
- Uświadom sobie własne emocje, daj sobie czas na reakcję, nie reaguj impulsywnie.
- Staraj się mówić do dziecka spokojnie, zauważ jego potrzeby kryjące się za trudnym zachowaniem.
- W zachowaniach agresywnych towarzyszyć dziecku, zabezpiecz je oraz zabezpiecz inne dzieci. Nie zostawiaj dziecka samego, nie izoluj, bądź z nim.
- Jeśli sytuację uda się wyciszyć do stopnia, w którym dziecko jest gotowe się z Tobą komunikować, spytaj je, jak możesz mu pomóc. Jeśli potrzebuje utulenia – utul. Jeśli potrzebuje ukojenia - ukój. Zawsze potrzebuje akceptacji, więc akceptuj je jako człowieka niezależnie od jego zachowania.
- Zapewnij sobie sieć wsparcia w sytuacjach trudnych, miej do kogo zadzwonić i z kim się skonsultować, kiedy czujesz, że sytuacja może Cię przerosnąć.
- Pamiętaj, aby zawsze zadać sobie pytanie “dla kogo to zachowanie jest trudne i z jakiego powodu?”

3. Pierwszy dzień dziecka w domu: jak bezpiecznie przyjmować dzieci do rodziny?

- Wyjaśnij dziecku jego sytuację zgodnie z jego możliwościami poznawczymi i stopniem rozwoju: dlaczego tu jest, jak długo pozostanie, co się wydarzyło, czy będzie mieć kontakt z krewnymi.
- Nie bój się mówić “nie wiem”, jeśli nie znasz odpowiedzi na te pytania.
- Zapewnij dziecko, że jeśli poznasz odpowiedzi na jego pytania, niezwłocznie mu je przekażesz.
- Nigdy nie kłam, nawet w dobrej wierze.
- Przedstaw dziecku zasady obowiązujące w rodzinie i Waszym domu: pokaż dziecku jego pokój/przestrzeń; oprowadź po domu, przedstaw wszystkich domowników (w tym zwierzęta domowe), opowiedz o tym, jak żyjecie, co wspólnie robicie, jak wygląda Wasza codzienność, i jakie są przestrzenie prywatne członków rodziny, a jakie są wspólne.
- Zauważ dziecko: zapewnij je, że może pytać, o co chce i zgłosić swoje potrzeby; że macie otwartość na wysłuchanie dziecka, widzisz je i dostrzegasz.
- Wyjaśnij zasady zwracania się do siebie (wiele dzieci nie wie, czy powinno mówić do Was “proszę pani/pana”, “ciociu/wujku”, “mamo/tato”, po imieniu) i upewnij dziecko, że może samo wybrać formę, w jakiej chce się do Was zwracać i na jaką macie gotowość.
- Pamiętaj o tym, że dziecko może czuć się wyłączone, przerażone, całkowicie samotne i prezentować postawę wroga. W jego życiu właśnie wydarzyła się rewolucja i trafiło do zupełnie obcych sobie ludzi.
- Zachowaj życzliwość, wyrozumiałość i szacunek.
- Obserwuj uważnie dziecko i jego zachowanie w początkach pobytu u Was.
- Wszystkie niepokojące zachowania, objawy czy ślady na ciele (w przypadku krzywdzenia) niezwłocznie opisz w notatkach raportowych i przełącz Koordynatorowi.

4. Zachowania niedopuszczalne ze strony opiekuna

- Nigdy nie stosuj żadnej formy przemocy wobec dziecka.
- Nie stosuj kar izolacyjnych ("karny język", odsyłanie do pokoju, zamykanie dziecka w samotności).
- Nie przekraczaj granic kontaktu fizycznego: nie przytulaj, nie dotykaj, nie całuj jeśli dziecko mówi "nie" lub okazuje dyskomfort.
- Nie wolno Ci częstować dziecka alkoholem ani żadnymi substancjami psychoaktywnymi (innymi niż leki przepisane dziecku przez lekarza).
- Nie wolno Ci wprowadzać się w stan nietrzeźwości przy użyciu dowolnej substancji w obecności dziecka lub kiedy masz je pod opieką.
- Nie wolno Ci nawiązywać z dzieckiem relacji o charakterze romantycznym ani seksualnym.
- Nigdy nie rozmawiaj na forum publicznym z osobami nieuprawnionymi o historii dziecka, wrażliwych szczegółach i krzywdzie, której doświadczyło.
- Uprzedź inne dzieci w rodzinie, że ta zasada obowiązuje wszystkich członków rodziny.

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

- Bezpieczne relacje opierają się na wzajemnym szacunku, zaufaniu i otwartej komunikacji.
- Ważne jest, aby dzieci znały swoje prawa i umiały wyrażać swoje granice.
- Opiekunowie powinni dbać o to, by małoletni wzajemnie się szanowali i akceptowali.
- Opiekunowie powinni zachęcać małoletnich do rozwijania empatii, zrozumienia uczuć innych i udzielania wsparcia.
- Małoletni powinni uczyć się, jak bez agresji wyrazić swoje uczucia i potrzeby.
- Opiekunowie powinni reagować na każde zachowanie, które narusza zasady bezpieczeństwa i szacunku.
- Ważne jest, aby dzieci wiedziały, do kogo mogą się zwrócić o pomoc do opiekunów w razie niekomfortowej sytuacji.

Zachowania niedozwolone:

- Brak szacunku i akceptacji dla innych.
- Naruszanie granic osobistych.
- Agresja, zastraszanie, poniżanie, dyskryminacja.
- Wykorzystywanie władzy lub przewagi fizycznej.
- Ujawnianie informacji wrażliwych.
- Nękanie, cyberprzemoc.

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;

1. Zapewnienie bezpieczeństwa

- Należy działać w sposób przemyślany i rozważny, aby nie narazić dziecka na dodatkowe traumy.
- W przypadku podejrzenia krzywdzenia najważniejszym priorytetem jest zapewnienie bezpieczeństwa dziecka.
- Należy ocenić ryzyko dalszego krzywdzenia dziecka. W ocenie tej należy wziąć pod uwagę m.in. charakter krzywdzenia, jego częstotliwość, relację między dzieckiem a osobą podejrzaną o krzywdzenie oraz inne czynniki mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo dziecka.

2. Zgromadzenie informacji

- Należy zebrać jak najwięcej informacji o podejrzanym krzywdzeniu. Informacje te mogą pochodzić od dziecka, innych osób, które miały kontakt z dzieckiem, lub z dokumentacji.
- Ważne jest, aby informacje były rzetelne i obiektywne. Należy unikać formułowania ocen i wniosków, a skupić się na przedstawieniu faktów.
- Istotna jest współpraca z rodzicem lub opiekunem dziecka. Należy starać się uzyskać od niego jak najwięcej informacji na temat niepokojących nas sytuacji.
- W przypadku możliwości należy zabezpieczyć dowody mogące potwierdzić krzywdzenie dziecka, mogą to być zdjęcia, nagrania, SMS-y, e-maile, rysunki dziecka itp.

3. Powiadomienie odpowiednich służb

- W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, należy niezwłocznie powiadomić odpowiednie służby. (mogą to być: Policja: w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa lub Sąd rodzinny: w przypadku zaniedbania lub demoralizacji dziecka).

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego

- Dyrektor placówki jest osobą odpowiedzialną za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego i zawiadamianie sądu opiekuńczego.
- Dyrektor placówki zgłasza osobiście w dowolnej jednostce policji w Polsce zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa. Może zrobić to dzwoniąc na numer alarmowy 112. Dyrektor zawiadamia również sąd rejonowy wydział rodzinny i nieletnich

właściwy ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego i składa tam wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny.

- Dyrektor placówki zawiadamia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego także Koordynatora pieczy zastępczej.

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów;

- Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w placówce podlegają przeglądowi co najmniej raz na dwa lata. Przegląd ma na celu dostosowanie ich do aktualnych potrzeb ochrony małoletnich.
- Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki do stosowania standardów i zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;

- Dyrektor placówki jest osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania standardów ochrony małoletnich. Może on upoważnić inną osobę do tego zadania.
- Osoba odpowiedzialna za przygotowanie personelu musi posiadać co najmniej 10-letnie doświadczenia w pracy z małoletnimi.
- Wykazać się znajomością zagadnień związanych rozpoznawaniem symptomów krzywdzenia małoletnich i procedurami interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia.
- Osoba odpowiedzialna za przygotowanie personelu organizuje szkolenia dla pracowników placówki niezwłocznie po każdej aktualizacji standardów ochrony małoletnich oraz dla każdego nowego pracownika placówki.
- Pracownicy zatrudnieni w placówce po szkoleniu podpisują oświadczenie potwierdzające zapoznanie się ze standardami ochrony małoletnich.

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;

- Na życzenie rodziców/opiekunów prawnych standardy ochrony małoletnich mogą być udostępniane w formie papierowej. Placówka umożliwia także dostęp do tych dokumentów online.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;

- Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia jest dyrektor placówki.

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub

zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

- Każdy zgłoszony incydent powinien być dokładnie udokumentowany. To obejmuje opis zdarzenia, podjęte działania podjęte, osoby zaangażowane oraz daty. Dokumentacja może być prowadzona w formie elektronicznej lub papierowej.
- Wszystkie dokumenty związane z incydentami powinny być przechowywane w sposób poufny. Dostęp do nich powinien być ograniczony tylko do osób odpowiedzialnych za ochronę małoletnich.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet i procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;

1. Nadzór nad małoletnimi w Internecie, aby zapobiec możliwym zagrożeniom
2. Zainstalowanie oprogramowania zabezpieczającego
3. Monitorowanie pobieranych plików
4. Konfiguracja ustawień prywatności i bezpieczeństwa
5. Rozmowy z dziećmi o zagrożeniach w Internecie
6. Określenie jasnych zasad korzystania z urządzeń
7. Kierowanie dzieci ku wartościowym treściom
8. Wsparcie w przypadku problemów
9. Uświadomienie dzieci, że raz wrzucone informacje do sieci mogą pozostać tam na zawsze.
10. Pouczenie dzieci o odpowiedzialności za wpisy online.
11. Przypominanie dzieciom, aby unikały podawania swoich danych.
12. Wskazanie małoletnim zagrożeń płynących z korzystania z mediów społecznościowych, takie jak hejt czy cyberprzemoc.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

1. Rozpoznanie sygnałów: Każdy pracownik, który dostrzega niepokojące sygnały wskazujące na krzywdzenie dziecka, powinien dokonać rozpoznania zgodnie ze swoją wiedzą
2. Sprawdzanie sygnałów: Pracownicy powinni współpracować i działać w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.
3. Analiza zebranych informacji: Obejmuje diagnozę problemu krzywdzenia dziecka oraz określenie stopnia zagrożenia jego bezpieczeństwa.
4. Zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji: Interwencja powinna adekwatna i uwzględniać dobro dziecka, należy zaangażować instytucje i organizacje mogące wspierać dziecko i zapewniające monitorowanie sytuacji.
5. Dokumentowanie działań: Wszystkie działania podejmowane na rzecz dziecka powinny być dokumentowane.

ZASADY W NASZEJ RODZINIE

ZAWSZE

1. Pomagamy sobie
2. Wspieramy się (pocieszamy się, gdy jest nam smutno)
3. Mówimy do siebie z szacunkiem i kłócimy się z szacunkiem
4. Mamy prawo mówić "nie" rodzeństwu, rodzicom i innym osobom
5. Szanujemy cudzą własność
6. Szanujemy cudze zdanie, nawet jeśli sami mamy zupełnie inne
7. Wyjaśniamy sobie trudne sprawy
8. Mamy prawo powiedzieć o każdej niepokojącej nas sytuacji lub zdarzeniu naszym opiekunom (np. mamie, tacie, dziadkom) lub zwrócić się o pomoc do innych dorosłych, którym ufamy (np. nauczycielce w szkole, cioci, wujkowi).

NIGDY

1. Nie bijemy się i nie używamy wobec siebie przemocy
2. Nie wyśmiewamy się
3. Nie przezywamy się i nie krzywdzimy się słowami
4. Nie wytykamy sobie błędów, jeśli je naprawiliśmy
5. Nie straszymy się
6. Nie prowokujemy się specjalnie i nie robimy do siebie głupich min

Nasi opiekunowie powinni zawsze

1. Kochać nas
2. Szanować nas
3. Dbać o nas
4. Dbać o nasze zdrowie i chodzić z nami do lekarzy
5. Karmić nas i gotować pyszne obiady
6. Spędzać z nami czas, na przykład brać nas na wycieczki i grać w gry planszowe
7. Odprowadzać nas do szkoły (chyba, że wolimy chodzić sami lub jeździć na rowerze)
8. Zaspokajać nasze potrzeby

Naszym opiekunom nie wolno

1. Bić dzieci
2. Krzyczeć na nas
3. Przeklinać
4. Zostawiać dzieci samych w domu.
5. Udawać, że nas słuchają, choć tak naprawdę wcale nas nie słuchają.